

Istotną rolę odgrywa również NATO, które poprzez zapewnienie bezpieczeństwa geopolitycznego wpływa na stabilność gospodarczą regionu. Stabilność ta stanowi warunek funkcjonowania przedsiębiorstw oraz skuteczności polityk publicznych.

Cyfryzacja sprzyja także integracji instytucji publicznych, umożliwiając wymianę danych i koordynację działań. Dzięki temu możliwe jest bardziej efektywne wykorzystanie zasobów oraz ograniczenie redundancji działań administracyjnych.

Jednakże proces cyfryzacji wiąże się również z wyzwaniami, takimi jak cyberbezpieczeństwo, nierówności cyfrowe oraz konieczność podnoszenia kompetencji cyfrowych. Problemy te mogą ograniczać efektywność wdrażanych rozwiązań.

Podsumowując, cyfryzacja systemu zarządzania publicznego stanowi kluczowy element zwiększania odporności gospodarki oraz efektywności wsparcia MŚP w warunkach kryzysów i konfliktów.

References

1. Digital Government Review of Poland.
2. Digital Economy and Society Index (2021). Mission Economy.
3. Raport o stanie sektora MŚP w Polsce.

UDC 330.5:159.944.4

Kolisnichenko P., Ph.D. (Econ.), Vice-Rector WSHIU; Homon P.
WSHIU University Poznan, Poland

PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF THE POPULATION AS A KEY FACTOR OF ECONOMIC STABILITY IN CONDITIONS OF MILITARY CONFLICTS AND TECHNOLOGICAL DISASTERS

***Abstract.** The paper examines psychological resilience as a key determinant of economic stability under conditions of military conflicts and technological disasters. The scientific novelty lies in substantiating psychological resilience as an economic category that directly influences macroeconomic stability through human capital formation. Mental health is considered as a critical component affecting productivity, decision-making and economic behavior. Based on international evidence, significant economic losses associated with mental disorders are identified. The necessity of integrating mental health into economic policy as a strategic prerequisite for sustainable development and post-crisis recovery is substantiated.*

***Keywords:** psychological resilience, mental health, economic stability, human capital, war, crisis, recovery.*

Колісніченко П., доктор філософії у галузі економіки, проректор; Гомон П.
WSHIU Академія прикладних наук, м. Познань, Польща

ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ КАТАСТРОФ

***Анотація.** У тезах досліджено психологічну стійкість населення як ключовий чинник економічної стабільності в умовах воєнних конфліктів і техногенних катастроф. Наукова новизна полягає у розгляді психологічної стійкості як економічної категорії, що визначає ефективність функціонування людського капіталу та впливає на макроекономічні процеси. Обґрунтовано, що психічне здоров'я є важливою складовою продуктивності праці та економічної поведінки. Доведено необхідність інтеграції психічного здоров'я в державну економічну політику.*

***Ключові слова:** психологічна стійкість, психічне здоров'я, економічна стабільність, людський капітал, війна, криза, відновлення.*

Сучасні соціально-економічні трансформації, спричинені воєнними конфліктами та техногенними катастрофами, суттєво загострюють проблему забезпечення економічної стабільності держав. У цих умовах поряд із традиційними економічними чинниками дедалі більшого значення набувають нематеріальні ресурси, зокрема психологічна стійкість населення.

Наукова новизна дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні психологічної стійкості як економічної категорії, що визначає здатність економіки адаптуватися до кризових шоків та забезпечувати сталі темпи розвитку.

Психологічна стійкість визначається як здатність індивіда ефективно адаптуватися до стресових ситуацій, зберігати функціональність і приймати раціональні рішення в умовах невизначеності. У економічному контексті вона виступає складовою людського капіталу та безпосередньо впливає на продуктивність праці, інноваційну активність і загальний рівень економічного розвитку.

Згідно з дослідженнями Всесвітньої організації охорони здоров'я, психічні розлади можуть знижувати продуктивність праці на 20–30%, що призводить до суттєвих економічних втрат [1]. Світовий банк також зазначає, що витрати, пов'язані з порушеннями психічного здоров'я, мають довгостроковий характер і негативно впливають на економічне зростання [2].

В умовах воєнних конфліктів психологічне навантаження на населення різко зростає. Хронічний стрес, тривожність і посттравматичні розлади знижують працездатність, обмежують участь населення в економічній діяльності та негативно впливають на функціонування ринку праці.

Окрім цього, психологічні фактори істотно впливають на економічну поведінку суб'єктів. У кризових умовах спостерігається зниження споживчої активності, підвищення схильності до заощаджень та уникнення ризикованих інвестиційних рішень.

Техногенні катастрофи також мають значний психологічний ефект, формуючи відчуття небезпеки, недовіру до інституцій та соціальну напруженість.

Психологічна стійкість має як індивідуальний, так і колективний вимір, що проявляється у рівні соціальної згуртованості та довіри в суспільстві.

Державна політика повинна враховувати психічне здоров'я як важливий економічний ресурс. Інвестиції у відповідні програми сприяють підвищенню економічної стійкості.

Таким чином, психологічна стійкість населення виступає ключовим фактором економічної стабільності та потребує інтеграції у систему державного управління.

References

1. World Health Organization. Mental health and well-being. Geneva: WHO, 2022.
2. World Bank. The Economic Costs of Mental Health Conditions. Washington, DC: World Bank, 2021.
3. OECD. Health at a Glance: Europe 2022. Paris: OECD Publishing, 2022.

UDC 338.48:355.02:620.9

**Maj J., Major General, Professor, Habilitated Doctor of Military Sciences, Rector WSHIU;
Gorska M., Ph.D., Founder WSHIU**
WSHIU Academy of Applied Sciences in Poznan, Poland

SECURITY MANAGEMENT AS A FACTOR OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF MILITARY THREATS AND ENERGY CRISES

Abstract. The paper examines security management as a key determinant of sustainable development in the context of military threats and energy crises. The scientific novelty lies in conceptualizing security management as an integrated system combining military, economic and energy dimensions. It is shown that adaptive governance mechanisms increase the resilience of